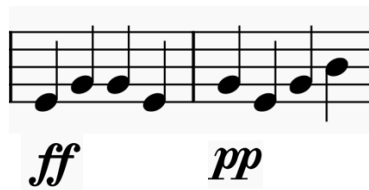

Module 5

Les 5: Veranderen van sterkte

In de vorige les hebben we gezien hoe je met verschillende symbolen kunt aangeven of je iets sterk of zacht moet spelen. Je kan bijvoorbeeld een bepaalde maat heel sterk, of *fortissimo* spelen, en de volgende opeens heel zacht: *pianissimo*.

Dat veranderen van sterk naar zacht, of van zacht naar sterk, kan ook langzaam of geleidelijk gaan. Je begint bijvoorbeeld bij *fortissimo* en gaat dan beetje bij beetje steeds zachter, net zo lang tot je bij *pianissimo* uitkomt.

Italiaanse termen

Om dat geleidelijke, of beetje bij beetje veranderen van sterkte aan te geven, worden er weer Italiaanse woorden gebruikt:

- Crescendo (cresc. of cres.) – steeds een beetje sterker
- Decrescendo (decresc. of decres) – steeds een beetje zachter
- Diminuendo (dimin. of dim.) – steeds een beetje zachter (hetzelfde als decrescendo)
- Smorzando (smorz.) – steeds zachter tot niets

Symbolen

Crescendo, decrescendo en diminuendo worden het vaakst gebruikt. Ze worden aangegeven met het woord, maar kunnen ook aangegeven worden met een symbool.

Dit is het symbool voor crescendo:

Dit is het symbool voor decrescendo:

Jij Kan Dit Ook

Noten leren lezen voor beginners

Voorbeeld 1

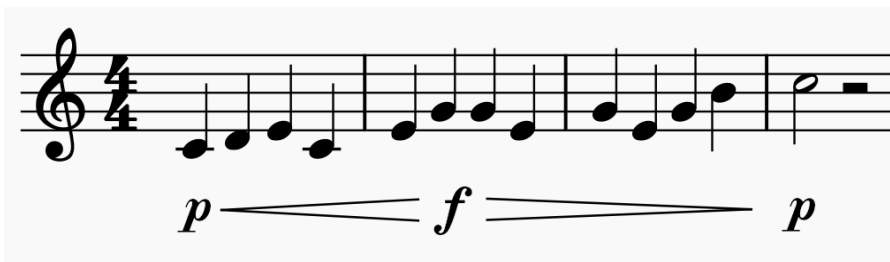
Op bladmuziek ziet dat er zo uit:

De tekens voor crescendo of decrescendo of diminuendo worden boven of onder de notenbalk aangegeven.

- Je ziet hier dat je in de eerste maat zachtjes moet beginnen;
- dan tot de tweede maat steeds sterker moet spelen;
- en daarna beetje bij beetje weer zachter.

Voorbeeld 2

Om het nog specifieker te maken, wordt er soms ook aangegeven van *hoe zacht* naar *hoe sterk* het moet klinken, of omgekeerd.

Dit voorbeeld bestaat maar uit 4 maten, maar als je naar de uitvoering van een orkest of filmmuziek luistert, merk je dat het steeds harder of steeds zachter worden van de muziek de sfeer bijvoorbeeld ook echt spannender kan maken – denk maar eens aan de bekende muziek van *Jaws*.

Je weet nu:

- Wat dynamiek is
- Welke termen hiervoor gebruikt worden
- Welke symbolen hiervoor gebruikt worden